

مصاحبه با جناب آقای دکتر مسعود احمدزاده (عضو هیئت علمی گروه گیاه پزشکی دانشگاه تهران)

امید اتقیا، دانشجوی مقطع دکتری بیماری شناسی گیاهی

پردیس کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه تهران | omidatghia@ut.ac.ir

*** با سلام و احترام، آقای دکتر لطفاً خودتان را کامل معرفی نمایید. دوران تحصیل در دانشگاه چگونه گذشت؟**

مسعود احمدزاده هستم. والدین مرحوم اصالتاً اهل شهرستان سراب هستند اما خودم در شهرستان درود لرستان به دنیا آمدم و تا سوم دبیرستان در این شهر بودیم. در سال ۱۳۶۵ اولین ورودی پیوسته کارشناسی در رشته گیاه پزشکی دانشکده کشاورزی دانشگاه تهران بودم (قبل از انقلاب فرهنگی از کاردانی به کارشناسی می آمدند) و در سال ۱۳۷۰ فارغ التحصیل شدم. علت تأخیر در این زمان، مصادف شدن با سال های جنگ و حوادث طبیعی مثل زلزله بود. اولین گروهی که در اولین شب زلزله حضور پیدا کرد به سرپرستی بنده بود که به مدت یک ماه حضور داشتیم. در ادامه کار تخصصی کشاورزی را در منطقه انجام دادیم. احیا و بازسازی کانال های آبیاری باغات و... که در زلزله از دست رفته بود. به این دلایل دوره لیسانس پنج ساله شد.

در دوره ای ما در دانشگاه تهران رتبه های ۲۰۰۰ و ۳۰۰۰، در بین رشته های کشاورزی، بهترین های کنکور در رشته گیاه پزشکی قبول می شدند و رتبه ای ۵۰۰۰ در گیاه پزشکی نداشتیم. تقریباً نفرات رتبه های برتر کنکور بودند اما الان این طور نیست. انتخاب رشته در مقطع لیسانس اغلب خیلی آگاهانه و واقعی نیست اما بیشتر دانشجویان در مقاطع ارشد و دکتری بسیار عالی هستند. در دانشگاه تهران نخبه های رشته گیاه پزشکی را در مقطع دکتری داریم که زحمت می کشند. مقالاتشان هم این را نشان می دهد اما در لیسانس افت محسوسی کردیم که در ادامه بحث می کنیم.

سال ۷۲ با کسب رتبه ای یک کنکور کارشناسی ارشد وارد دانشگاه تربیت مدرس شدم و سال ۷۵ نیز مجدداً با کسب رتبه ای اول دکتری در دانشگاه تهران مشغول به تحصیل شدم. از اولین ورودی های مقطع دکتری بعد از انقلاب فرهنگی در دانشگاه تهران بودم و سال ۱۳۸۲ هم به استخدام دانشگاه در آمدم.

*** مقایسه ای دانشگاه در دوره ای قبل با حال را چگونه ارزیابی می نمایید؟**

*** از دوران تحصیل خود چه خاطرات به یادماندنی دارید؟ لطفاً از آن ها برای ما بگویید.**
خاطرات زیاد است. فعالیت های غیردرسی زیادی داشتیم. چهار سال دبیر انجمن اسلامی دانشجویان بودم. در سوابق دانشکده اولین شرکت تعاونی مصرف که در کشور به ثبت رسید، برای

در دوره های پیش از ما با آگاهی بیشتری وارد رشته ای گیاه پزشکی می شدند. نسل اساتید گذشته ما تلاش زیادی کردند که هم از لحاظ علمی در جایگاه خوبی بودند، هم احساس مسئولیت بیشتری می کردند.

یک دانشجوی باید از ویژگی‌های مثبت هرکسی استفاده کند و الگو بگیرد تا انگیزه‌ها تقویت شود. بایستی نسبت به استادان خودمان یک گام جلوتر باشیم. اگر من به موقعیت آن‌ها رسیدم، یک گام جلوتر باشم؛ غیر این باشد در جا می‌زنیم. باید سعی کنیم سرآمد باشیم. سعی می‌کنم ردپای جدیدی از خودم برای دیگران برجا بگذارم. یک نفر از یک نردبانی بالا رفته، دلیل نمی‌شود همه از آن بالا بروند. هرکس می‌تواند یک نردبان برای پیشرفت خود درست کند. اگر تحت تأثیر یک شخصیت خاص باشد، ممکن است در سایه قرار بگیرد و گاهی توقف کند. باید هرکسی تلاش کند و الگو جدیدی شود.

*** چرا رشته‌ی گیاه پزشکی؟ چه شد که پردیس کشاورزی را به‌عنوان محل کار خود انتخاب کردید؟**

طبیعتاً انتخاب اول من، گیاه پزشکی نبود. همه دوست داشتیم به رشته پزشکی برویم. فکر می‌کردیم آن‌جا می‌توانیم مفید واقع شویم. در دوره‌ی دبیرستان رشته‌های میکروبی و زیست‌شناسی را علاقه‌مند بودم. احساس کردم گیاه پزشکی تلفیقی از توجه به علوم پایه و مسائل کاربردی است. در دوره‌ی لیسانس به بخش دبیرستان دهخدا در نزدیکی دانشکده می‌رفتم. گاهی با دانشجویان دانشکده صحبت می‌کردم و پرس‌وجو می‌کردم. علاقه‌ی خاصی به دانشکده‌ی کشاورزی داشتم. به تدریج به گیاه پزشکی علاقه پیدا کردم. البته ناگفته نماند که از اسم آن هم خوشم می‌آمد! در مقطع فوق لیسانس بورسیه‌ی دانشگاه تربیت مدرس شدم. تمام دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس بورسیه می‌شدند. با توجه به علاقه به دانشکده‌ی کشاورزی دانشگاه تهران اولین تقاضای بورس را به این دانشکده دادم. در بهترین دانشگاه کشور. هم محل سکونت هم محل تحصیل بنده بود. فکر می‌کردم می‌توانم موفق باشم و الان که نگاه می‌کنم، مشاهده می‌کنم انتخاب مناسبی کردم.

*** از نظر شما یک دانشجوی گیاه پزشکی چه ویژگی‌هایی باید داشته باشد تا بتواند در آینده فردی با علم و موفق باشد؟**
این جواب را پیش‌تر اشاره کردم. برفرض رشته‌ی گیاه پزشکی

شرکت تعاونی دانشجویی دانشکده کشاورزی است. من به دلیل علاقه به فعالیت‌های اجتماعی دوباره این را احیا کردم. فعالیت‌های اجتماعی و سیاسی به‌اندازه‌ی خودمان داشتیم و به رشته‌ام علاقه مند بودم. در کنار فعالیت‌های درسی به این‌ها می‌پرداختم. اینکه با رتبه اول در کنکور ارشد قبول شدم، نشان می‌دهد که این فعالیت‌ها مانع از پیشرفت تحصیل نمی‌گردید. بخشی از خاطرات من مربوط به این فعالیت‌ها بود. اولین اکیپ را وارد منطقه زلزله‌زده رودبار کردیم. محل استقرار ما در سایت مرکزی امداد رسانی بود در حالی که ستاد امداد رسانی دانشگاه در منجیل واقع شده بود. خاطرات تلخ و شیرین است. دوران دانشجویی خوبی سپری کردم و تعدادی از دوستان خوبم در رشته گیاه پزشکی و دانشکده را در جنگ از دست دادم.

یک دانشجو باید از ویژگی‌های مثبت هرکسی استفاده کند و الگو بگیرد تا انگیزه‌ها تقویت شود. بایستی نسبت به استادان خودمان یک گام جلوتر باشیم. اگر من به موقعیت آن‌ها رسیدم، یک گام جلوتر باشم؛ غیر این باشد در جا می‌زنیم.

*** آیا الگو اخلاقی یا علمی خاصی داشتید؟ بهترین استاد تأثیرگذار در دوران تحصیل شما چه کسی بود؟**
اگر حمل بر خودستایی نشود، از دورانی که خودم را شناختم به اصول اخلاقی بسیار پایبند بودم که قطعاً متأثر از تربیت خانوادگی بود. در مرحله‌ی بعد، طبیعتاً ما سعی می‌کنیم از هر استادی یک نکته‌ای را یاد بگیریم. از هر استادی یک ویژگی مثبت استفاده کردم. اگر از رفتاری خوشم می‌آمد، آن‌ها را در خودم تقویت می‌کردم. دکتر شریفی تهرانی استاد راهنمای بنده بود. یکی از دلایل این بود که ایشان نسبت به مسائل گیاه پزشکی و کشور احساس مسئولیت می‌کردند. می‌توانستم به شخصیت ایشان اعتماد کنم.

انتخاب اولشان نباشد. اگر به هر دلیلی تصمیم گرفتند اینجا بمانند، بایستی خوب درس بخوانند (البته اگر راه بهتری در پیش رو دارند، بهتر است به آن برسند). این رشته در مقایسه با رشته‌های دیگر اهمیت زیادی دارد. حفاظت از گیاهان و کاهش مصرف سموم و کودهای شیمیایی که در حوزه‌ی اقتصاد و در حوزه‌ی سلامت جامعه اهمیت دارد. انتظار داریم دانشجویان دغدغه مسائل اجتماعی داشته باشند و با علاقه‌ی بیشتری درس بخوانند. البته انگیزه‌ها خیلی ضعیف شده است و بخشی از مسائل، عوامل بیرونی است که به بحث امروز ما ارتباطی ندارد.

وزارت کشاورزی در حال متهم کردن دانشگاه به بی‌سوادی است. طبعاً همه باسواد نیستند اما بخش زیادی باسواد هستند؛ بلکه ظرفیت استفاده از

این علم تحلیل رفته است.

* اگر به گذشته برگردید، باز هم انتخاب‌هایی را خواهید داشت که تاکنون داشته‌اید؟

اگر پاسخ احساسی بدهم می‌گویم اگر برمی‌گشتم همین انتخاب‌ها را می‌کردم؛ اما واقعیت این است که اگر برگردیم، دوباره باید فکر کنیم. هر راهی که یک فرد انتخاب می‌کند، می‌خواهد احساس کند یک عنصر مفیدی باشد. انتخاب مسیر همیشه دست ما نیست. گاهی در یک مسیر قرار می‌گیریم. اگر احساس رضایت کند، می‌تواند در آن رشته موفق شود. مهم‌تر از انتخاب این است که هر کجا هستیم، فرد موفق و تأثیرگذاری باشیم. اگر بگویم برمی‌گردم همین رشته را انتخاب می‌کردم اما شاید انتخاب نمی‌کردم!

* میانه‌ی شما با ورزش چگونه است؟ و تفریح مورد علاقه تان چیست؟

ورزش خیلی کم انجام می‌دهم؛ که مورد اعتراض خودم و خانواده‌ام هستم. تنها پیاده‌روی و گاهی اوقات استخر را به‌عنوان تفریح انجام می‌دهم.

* به نظر شما چه عواملی باعث تفاوت بین دانشجویان سالیان گذشته با دانشجویان حال حاضر شده است؟

پاسخ این سؤال سخت است. عوامل زیادی دخالت می‌کند. بخشی مربوط به سیاست‌های کلان کشور است. کشاورزی جایگاه واقعی و اعتبار لازم را کسب نکرده است. مسئولین در بخش کشاورزی به اندازه‌ی کافی تلاش نکردند. شاید خودشان این دغدغه را ندارند. به گذشته که نگاه کنیم بهترین اراضی در شهر تهران را به موسسه‌ی گیاه پزشکی کشور اختصاص دادند. مسئولین بخش کشاورزی اهمیت این موضوع را خیلی خوب درک کرده بودند اما الان می‌گویند چه دلیلی دارد متخصصان کشاورزی در شهر تهران باشند و خود مقامات مسئول، داوطلبانه ساختمان‌های خود را تخلیه و واگذار می‌کنند. شاید خودشان هم پذیرفتند که زیاد مهم نیستند. در کشور ما، بخش صنعت غلبه بیشتری دارد. متخصصین رشته‌های دیگر بیشتر تلاش کردند.

* فوتبالی هستید؟

خودم و خانواده فوتبالی نیستیم. طرفدار تیمی نیستیم اما بازی‌های مهیج را نگاه می‌کنیم.

به نظر من موفقیت یعنی اینکه چقدر در این عالم منشأ اثر خیر واقع شدیم. موفقیت یعنی به هراندازه که در اطرافیان خود و جامعه نقش آفرینی کردیم.

* در کارتان به چه چیزی بیشتر از همه افتخار می‌کنید؟

اجازه بدهید انتخاب نکنم. حمل بر خودستایی نباشد. دیدگاهی که در دوران دانشجویی داشتم این بود که در جامعه خودم تأثیرگذار و مفید باشم. در این رشته‌ی تحصیلی خدمات زیادی کردم که نیاز به گفتن ندارد. من خودم بهتر از هر کسی می‌دانم چه خدماتی انجام دادم. کنترل بیولوژیک در حوزه‌ی علم بیماری شناسی گیاهی جایگاهی در سیستم آموزشی نداشت. از روزی که در کارشناسی ارشد کنترل بیولوژیک را شروع کردم جای آن خالی بود. امروز در هر دانشکده‌ای یک آزمایشگاه کنترل بیولوژیک وجود دارد. دو نشریه کنترل بیولوژیک داریم. در راه‌اندازی موسسه تحقیقات کنترل بیولوژیک تلاش کردم و امروزه همایش‌های دوسالانه زیادی انجام می‌گیرد. به سهم خودم تلاش‌های زیادی کردم. این رشته‌ی کاربردی بخش گیاه‌پزشکی است. به خودم خیلی افتخار می‌کنم و احساس رضایت می‌کنم. چه پدر و مادرم که در تربیت این روحیات در من نقش داشتند (در کودکی مورد تشویق پدر و مادرم بودم) و چه خانواده‌ی فعلی خودم، همسر و فرزندانم، به همه این‌ها افتخار می‌کنم.

* موفقیت را چگونه توصیف می‌کنید؟ عوامل موفقیت خودتان چیست؟

در این باره در کلاس‌های درس گاهی صحبت می‌کنم. به نظر من

موفقیت یعنی اینکه چقدر در این عالم منشأ اثر خیر واقع شدیم. موفقیت یعنی به هراندازه که در اطرافیان خود و جامعه نقش آفرینی کردیم. البته موفقیت فردی هم مهم است. بایستی زندگی مناسبی برای خودمان فراهم کنیم؛ اما اصل موفقیت این است که چه نقطه اثر مفیدی برجای گذاشتیم که دیگران از آن استفاده کنند و به آن افتخار کنند.

* موضوع پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد و دکتری خود را بفرمایید.

برخلاف بسیاری از دانشجویان کارشناسی ارشد، من موضوع پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد خودم مصادف با پیدا شدن یک باکتری در کنترل طبیعی بیماری پاختوره گندم در امریکا بود. توجه من را جلب کرد و به استادم پیشنهاد کردم که این موضوع مهمی است که اولین کار در زمینه‌ی باکتری در کنترل بیولوژیک است. استفاده از باکتری‌های سودوموناس در کنترل بیماری‌های ریشه نخود.

بسیاری از اتفاقات امروز در حوزه‌ی کنترل بیولوژیک از این انتخاب درست شروع شد. موضوع پایان‌نامه خودم را بر اساس نیازهای کشور و دستاوردهای جهانی آگاهانه انتخاب کردم. رساله دکتری هم در همین راستا ادامه دادم. دکتر شریفی تهرانی در اصل متخصص سم‌شناسی بودند. این انتخاب من در اواخر دوره کاری باعث شد ایشان از سم‌شناسی به متخصص کنترل بیولوژیک تبدیل شوند.

* با توجه به دغدغه شما در حوزه سلامت جامعه و محصولات کشاورزی، مشکلات کشور راجع به تولید محصول غذایی سالم را چگونه ارزیابی می‌کنید.

طبیعتاً انتظار ندارید که در این جلسه آمار ارائه کنم. آمار غیررسمی در جامعه در حوزه سلامت مواد غذایی گفته می‌شود.

طبعاً با استانداردهای جهانی خیلی فاصله داریم، البته خیلی مقاومت و انکار می‌کنند. در حوزه مصرف سموم و کودهای شیمیایی در کشاورزی، آلودگی به مایکوتوکسین‌ها در محصولات غذایی مشکلات زیادی داریم.

این نگرانی وجود دارد که با توجه به اینکه حوزه مهمی است، عده‌ای منفعت‌طلبانه با دیدگاه اقتصادی و سودجویانه وارد این حوزه بشوند که متأسفانه شده‌اند. کنترل بیولوژیک از پیچیده‌ترین حوزه‌های دانش گیاه پزشکی است. عده‌ای هم با اگرچه دغدغه دارند ولی دانش ناکافی وارد شدند. یک نگرانی جدی وجود دارد که اگر در توسعه این علم مراقبت نکنیم و در مسیر درستی حرکت نکنیم، گرفتاری‌هایی به‌مراتب بیشتر از مشکلات سموم شیمیایی خواهیم داشت و متأسفانه در این حوزه غفلت می‌شود.

* گام اساسی در تحقق و توسعه‌ی این علم چیست؟ مشکلات و موانع پیشرو آن چیست؟

دو پاسخ می‌توان داد. یکسری انتظارات از مسئولین کشور داریم که دغدغه و عزم جدی برای توسعه این علم داشته باشند.

در این مصاحبه، به این نمی‌پردازیم. یک مسئولیتی ما به عنوان دانشگاه تهران داریم. صرف‌نظر از اینکه دیگران چه کار می‌کنند، ما به‌عنوان دانشگاه تهران بایستی به وظیفه خودمان عمل کنیم. هر خدمتی که اتفاق افتاده است، منشأ آن دانشگاه بوده است. فارغ از بی‌مهری‌ها و کم‌لطفی‌ها ما باید تلاشمان را بکنیم.

* به آینده کنترل بیولوژیک چقدر می‌توان امیدوار بود؟

اگر امید نداشتیم ادامه نمی‌دادیم. به‌خصوص به نسل جدید که در حال تربیت است، بسیار امیدوارم. در بیشتر دانشگاه‌های کشور متخصصان کنترل بیولوژیک وجود دارد. امروز محصولات در بازار تولید شده است. الان اگر یک کشاورز بخواهد کود و سم پرخطر تهیه نکنند، در بازار محصول بیولوژیک وجود دارد که بخواهد جایگزین کند. از طرف دیگر، آگاهی مردم به توسعه این علم کمک می‌کند. اگر مردم به سلامت غذای خود توجه کنند، این علم توسعه‌ی بیشتری پیدا خواهد کرد. از مسئولین خیلی امید می‌داریم، عمدتاً به نسل دانشگاهی و آگاهی مردم امید داریم. متأسفانه بیشتر مردم راجع آفات‌توکسین و مشکلاتی نظیر این، اطلاعاتی ندارند.

اگر بخواهیم کشاورزی در این مملکت اقتصادی شود، در حوزه سلامت محصولات غذایی به استانداردهای جهانی نزدیک‌تر شویم، باید به سمت کشاورزی زیستی (Biofarming) برویم. کشاورزی زیستی یعنی استفاده از باکتری‌ها و قارچ‌های پروبیوتیک گیاهی. خودکفایی گندم شعار خوبی است اما گندم با چه هزینه و چه کیفیتی؟! مهم این است که عملکرد را در واحد سطح بالا ببریم با روش‌های سالم، نه با کودهای شیمیایی، نه با آب بیشتر و نه با سطح زیر کشت بیشتر (زیرا منابع محدودی داریم). گندمی با عملکرد بالا و شاخص کیفی بالا تولید کنیم. متأسفانه امروز همگی شاهد کیفیت پایین نان نانوائی هستیم. بحث آلودگی به مایکوتوکسین‌ها موضوعی بسیار جدی است که این‌ها مورد غفلت قرار گرفته‌اند. اگر می‌خواهیم در حوزه سلامت و اقتصاد کارکنیم راهی به‌جز کنترل بیولوژیک نداریم.

* جایگاه علم کنترل بیولوژیک در مبارزه با بیماری‌ها را چگونه تفسیر می‌فرمایید. تابه‌حال این علم چقدر موفق بوده؟ آیا کاربرد عملی داشته است؟ میزان موفقیت در ایران و کشورهای پیشرفته چگونه است؟

وقتی به دنیا نگاه می‌کنیم، به تولیدات علمی نگاه کنیم، سرعت پیشرفت علم در این رشته نجومی است. محققان زیادی روی این موضوع متمرکز شدند. به دلیل حفاظت از منابع و نهاده‌های محدود (خاک، آب و...) و حوزه سلامت، جهت‌گیری دنیا به سمت توسعه کشاورزی زیستی است.

در کلاس‌های درس، گاهی به دلیل یافته‌های جدید، موارد گفته شده در ابتدای ترم را مجبورم آخر ترم اصلاح کنم. دانش کنترل بیولوژیک را به کوه یخ تشبیه می‌کنم که بخش کوچکی از آن نمایان شده است. پیچیدگی‌های زیادی داریم که باعث شده روند توسعه‌ی این علم حتی در دنیا هم کند باشد. تلاش‌های زیادی در حال انجام است. در ایران هم در تحقیقات دانشگاهی دستاوردهای خوبی داریم. تحقیقات بسیاری از فارغ‌التحصیلان این دانشگاه به محصول تبدیل شده است. خیلی از فارغ‌التحصیلان ارشد و دکتری که در این حوزه تخصص گرفتند، مشغول به کار هستند. محصولات زیادی به کمک این همکاران در ایران تولید می‌شود.

* کتاب‌های تألیف شده توسط خودتان را معرفی می‌فرمایید؟

برای همان دغدغه‌هایی که داشتیم، رشته جدیدی تا سیس شده است. متخصصین کنترل بیولوژیک در کشور تربیت شدند. کسانی که در رشته‌ی بیماری‌شناسی گیاهی مدرک می‌گیرند توانایی کافی برای ورود به حوزه کنترل بیولوژیک را ندارند که این مهم است. تخصص بیماری‌شناسی پاسخگوی دانش کنترل بیولوژیک نیست. محتوای آموزشی لازم بود که به صورت نسبتاً مناسبی تدوین شده است. وقتی کتاب‌ها را نگاه می‌کنم، دایره‌المعارفی است. این‌ها را برای جایزه سال تألیف نکردم اما مورد غفلت قرار گرفته است. این‌ها کتاب‌های بی‌نظیری هستند و مشابه ندارند. در بیماری‌شناسی گیاهی کتب زیاد داریم اما این کتاب‌ها مشابهی ندارند. آقایانی که مسئول انتخاب کتاب‌های سال هستند سهواً یا عمداً بی‌توجهی کردند.

چهار جلد کتاب شامل:

- معرفی پروبیوتیک‌های گیاهی
 - مکانیسم‌های کنترل بیولوژیک و سیستم‌های تنظیم‌کننده ژنتیکی
 - تکنولوژی تولید و فرمولاسیون و کاربرد پروبیوتیک‌های گیاهی
 - مدیریت بیماری‌های گیاهی
- کتاب مدیریت بیماری‌های گیاهی مبتنی بر نگرش سیستمی در مدیریت تدوین شده است. نگاه متفاوتی به مدیریت بیماری‌های گیاهی داشته است.

* در مورد شاخه‌ی انجمن پروبیوتیک گیاهی که به تازگی تأسیس کردید برنامه‌ها و اهداف این انجمن را می‌فرمایید؟

راه نجات کشاورزی این کشور از دیدگاه اقتصادی، سلامت پروبیوتیک‌های گیاهی هستند. قابلیت‌های زیادی دارد. متخصصین قارچ‌شناسی و باکتری‌شناسی در کشاورزی می‌توانند در این حوزه ورود کنند. قابلیت‌های مختلفی دارند. کود زیستی یکی از چندین خصوصیت این باکتری‌ها است. کنترل بیولوژیک یکی از چندین خصوصیت این باکتری‌ها است. می‌توانند جایگزین نهاده‌های شیمیایی در بخش کشاورزی شوند. از همکاران خاک‌شناسی که در بیولوژی خاک فعالیت می‌کنند و عمده‌تاً از همکاران گیاه‌پزشکی، شکل جدیدی را با اسم جدیدی راه‌اندازی کردیم. البته انجمن مستقل نیستیم. انجمنی با نام پروبیوتیک و غذاهای فراسودمند داریم که شاخه پروبیوتیک‌های گیاهی این انجمن را تأسیس کردیم

دانشگاه باید به نقطه‌ای برسد اما کاربردی کردن آن با صنعت است. این که می‌گویند دانشگاهی‌ها بیایند شرکت تأسیس کنند، از نظر بنده اشتباه بزرگی است.

ما در کنترل بیولوژیک آفاتوکسین کارهای زیادی کردیم. یک باکتری داریم که می‌تواند قارچ مولد آفاتوکسین را کنترل کند و حتی آفاتوکسین را به‌طور کامل تجزیه کند. مقالات آن منتشر شده است. طرحی را به دستگاهی دادیم که می‌توانیم در این طرح حداقل در سطح علوفه آفاتوکسین را کاهش دهیم. به آن‌ها گفتیم افتخار آن هم برای خودتان باشد. کمک کنید در کشور توسعه یابد. در جلسه‌ی، توجیه اقتصادی را خواستند؛ عرض کردم اگر مراجعه به آمارهایی که وجود دارد بکنید مشخص است که در محصول پسته چند درصد آلودگی به آفاتوکسین وجود دارد و امکان صادرات ندارد. طبعاً اگر این طرح اجرا شود، صادرات پسته بالا می‌رود و ارزآوری داریم. ولی دغدغه اصلی ما این است که پسته‌ای که به دلیل آلودگی به آفاتوکسین صادر نمی‌شود کجا می‌رود؟ ببینید چه هزینه‌ای از نظر اجتماعی، اقتصادی و سلامت به جامعه تحمیل می‌کند؟ متأسفانه پس از پیگیری فراوان، این طرح با بودجه‌ای که ما درخواست دادیم، تصویب نشد.

دانشگاه باید به نقطه‌ای برسد اما کاربردی کردن آن با صنعت است. این که می‌گویند دانشگاهی‌ها بیایند شرکت تأسیس کنند، از نظر بنده اشتباه بزرگی است. ارتباط صنعت و دانشگاه چه می‌شود؟ دانشگاه کار خودش را انجام دهد و صنعت از آن استفاده کند. اینکه ما شرکت بزنیم و درگیر مسائل اداری شویم، به تحقیق دانشگاهی نخواهیم رسید. حداقل در حوزه‌ی کنترل بیولوژیک به این‌ها افتخار می‌کنم. باکتری که جای کودهای شیمیایی و سموم شیمیایی را بگیرد. بله به این افتخار می‌کنم. در کشورهای در حال توسعه اساتید برای تصویب طرح باید دنبال مقامات بروند اما در کشورهای پیشرفته سراغ اساتید و متخصصین برجسته می‌روند و از آن‌ها خواهش می‌کنند.

که امیدوارم این همکاری ادامه یابد که مجبور نشویم انجمن مستقلاً ایجاد کنیم زیرا در کشور تعامل کمی بین بخش‌های مختلف وجود دارد. حتی همکاری‌های دانشگاهی ما هم ضعیف است. فقط مسئولین را زیر سؤال نبریم.

* همایش کنترل بیولوژیک همدان را چگونه ارزیابی می‌فرمایید؟

یکی از اتفاقات مثبت در کشور همایش‌های دوسالانه‌ی کنترل بیولوژیک است که امسال در همدان موردتوجه قرار گرفت و هم‌فکری‌های خوبی انجام شد. نسبت به دوره قبلی سطح علمی بسیار بالایی داشت.

* نخستین کنگره بیماری شناسی گیاهی ایران؟

بخش زیادی از مقالات که به این کنگره ارسال شده در حوزه‌ی کنترل بیولوژیک است. باوجوداینکه یک ماه پیش همایش تخصصی کنترل بیولوژیک داشتیم، حدود ۸۰ مقاله در این کنگره خواهیم داشت.

من تمایل دارم در این کنگره، کاری متفاوت انجام دهم. از زمانی که مسئولیت دبیر علمی کنگره به من داده شد، می‌خواستم که صدای دانشجویان شنیده شود. انتظاراتی را ما از دانشجویان داریم و آن‌ها هم انتظارات و دغدغه‌های خاصی دارند. برای اولین بار در افتتاحیه و اختتامیه کنگره دو نفر از دانشجویان به‌عنوان نمایندگان تحصیلات تکمیلی کشور وجود خواهند داشت و به بیان دغدغه‌های دانشجویی خواهند پرداخت.

امید اصلی ما به آینده، نسل شما است که در این کنگره می‌تواند محقق شود. این حرکت صرفاً یک کار نمادین نیست. امیدوارم از این فرصت استفاده کنید. آثار هنری و علمی را بتوانند به نمایش بگذارند. فضای علمی و مفرحی باشد و روابط خوبی شکل بگیرد. البته به دلیل بی‌انگیزگی تا به حال خیلی استقبال نکردند.

در دانشگاه‌ها مدیریت بیماری‌های گیاهی را در بازنگری دروس کمرنگ کردند که امیدوارم اصلاح کنند. هدف نهایی از تربیت متخصصان بیماری شناسی گیاهی، مدیریت صحیح و اصولی بیماری‌های گیاهی است که برخی همکاران با بنده در این زمینه هم‌فکر نبودند.

* جنابعالی به‌تازگی در غم از دست دادن برادر خودتان که یک پزشک متخصص و متعهد بودند، به سوگ نشستید. تمایل داشتیم راجع به ایشان نیز بفرمایید.

این موضوع از خاطرات بسیار تلخی است که دارم. مرگ در هر سنی تلخ و ناگوار است. ایشان کوچک‌تر از بنده بودند و ضایع دردناک‌تری شد و گاهی به خدا می‌گویم کاش نوبت رفتن رعایت می‌شد. از نکات جالب که خیلی ارزشمند است، احساس مسئولیتی بود که از ایشان در حرفه پزشکی می‌دیدم. غیر از دقت در پزشکی، توجهی که به بیماران می‌کردند (در خانواده ما این خصوصیت ایشان بسیار موردتوجه بود). در بین همکاران ایشان زبانزد بودند. خودم شاهد بودم که حدود نیم ساعت با یک بیمار که دچار ایست قلبی شده بود، تلاش می‌کرد تا بالاخره ایشان را احیا کرد. مرده‌ای را آورده بودند که ایشان تلاش کرد تا موفق به احیا شدند. امیدوارم روحشان در آرامش و آسایش باشد.

* آیا شما عضو انجمن علمی بودید؟

آن زمان به این شکل نبود. بنده دانشجویانی که در کنار درس به فعالیت‌های جانبی نیز می‌پردازند را بسیار دوست دارم. در کنار انگیزه‌های شخصی و مادی توجه بیشتر دانشجویان به دغدغه‌های اجتماعی مسئله بسیار مهمی است. فعالیت امثال شما نشان می‌دهد که تفاوتی با بقیه دانشجویان دارید که بسیار ارزشمند است. برایتان آرزوی موفقیت می‌کنم.

* سخن پایانی

نکته ضروری که از همکاران هیئت‌علمی انتظار دارم این است که در تربیت این نسل توجه بیشتری کنند. استاد بودن شغل ما نیست بلکه مسئولیت اجتماعی ماست بخصوص در تربیت نسل جدیدی که آینده کشور را رقم می‌زند.

اساتید مشکلات زیادی دارند اما با همه مشکلات یادمان نرود استاد بودن شغل ما نیست. هم توسعه علم در کشور، هم تربیت نسل جدید از مسئولیت‌های بسیار مهم ما اساتید است که متأسفانه گاهی غفلت می‌کنیم.

نورستان عزیز
با علاقه درم
بدرستی
از حل خودم خبری بگیرم
شاید حالان خوب نیست
لهذا